

waarin onder de Birmaanse volksmassa's alsook onder de militairen van het Birmaans Nationaal Leger een steeds grotere weerzin tegen de Japanners groeide. Weerzin omdat dezen een groot deel van de rijstoogst vorderden en honderdduizenden Birmanen gedwongen arbeid lieten verrichten, weerzin wegens de wreedheden die vooral door de uit China afkomstige Japanse divisies bedreven werden, en weerzin tegen het hardhandige optreden van de overige Japanse militairen. De meeste Birmanen, hun land mocht dan 'onafhankelijk' zijn geworden, kregen grondig genoeg van de Japanners en begonnen uit te zien naar de dag waarop die harde meesters verdreven zouden zijn.

Tegen die achtergrond kwam het eind '43 en in de loop van '44 tot samenwerking tussen Aung San en de meer op de Sowjet-Unie georiënteerde voormannen van de *Thakin*-groep. Zij verdeelden de rollen: enkelen, onder wie Aung San die minister van defensie werd, aanvaardden functies in Ba Maws regering teneinde van binnen uit voor een werkelijk onafhankelijk Birma te ageren, anderen traden in verbinding met twee voormannen, Thein Pe en Tin Sjwe, die van meet af aan geen vertrouwen hadden gehad in de Japanners en in juli '42 naar Brits-Indië waren ontsnapt waar zij contact met de Britten hadden opgenomen. Dezen werd duidelijk dat de *Thakin*-groep voor de beëindiging van het Brits koloniaal bewind zou blijven ijveren – een doelstelling die Churchills kabinet mede met het oog op de situatie in Brits-Indië niet wilde aanvaarden. In april '43 deelde het kabinet aan het Lagerhuis mee dat de Britse regering Birma na de oorlog wilde bijstaan teneinde volledig zelfbestuur te krijgen, evenwel als deel van het Brits Gemenebest, maar een tijdstip waarop dat zelfbestuur zou ingaan, werd niet genoemd. Dorman-Smith besefte dat dit een voor de Birmanen onbevredigende toezegging was en ging er op aandringen dat voor het ingaan van het zelfbestuur een termijn zou worden genoemd – hij dacht aan zeven jaar na het einde van de oorlog.

Thein Pe was inmiddels in contact gekomen met het als *Force 136* aangeduide bureau van de Britse *Special Operations Executive* (SOE) op Ceylon. SOE, in de zomer van '40 in Londen opgericht, had als taak om, geheel los van de onder het *War Office* ressorterende Britse *Military Intelligence*, in bezet Europa opruiende propaganda te bedrijven, sabotage te bevorderen en steun te verlenen aan guerrilla-groepen – het had in '42 als *Force 136* een vertegenwoordiging gekregen op Ceylon. *Force 136* had in '42 en '43 niet veel kunnen ondernemen aangezien er toen geen verbindingen bestonden met anti-Japanse groeperingen in de *Nanjo* en de Britten ook niet serieus konden denken over grootscheepse militaire